

REGISTER NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE V OBČINI ŠALOVCI

NAZIV	LOKACIJA	OPIS
Vaški zvonik	Šalovci	Zvonik je bil zgrajen v 19. stoletju. Postavila ga je takratna evangeličanska skupnost, danes pa je uvrščen med nepremično kulturno dediščino lokalnega pomena. Močna neurja v preteklih letih so ga precej poškodovala in tako je stekla akcija za njegovo obnovo, v kateri je bil po navodilih pristojne konzervatorske službe Zavoda za varstvo kulturne dediščine obnovljen s sredstvi Ministrstva za okolje in prostor. EŠD: 17389
Šola	Šalovci	Pritlična, s štirikapno streho krita šola, zgrajena 1913, je bila 1999 obnovljena. Ohranjena je tlorisna razporeditev prostorov, stavbno pohištvo, fasadna profilacija. Prvotno, na karo krito eternitno streho je nadomestila opečna. EŠD: 24765
Solarjev mlin	Šalovci	Najstarejša stavba v Šalovcih je Solarjev mlin, ki je tudi delno ohranjen. Postavljen je bil na prelomu 18. in 19. stoletja, kar vidimo po širokokotni zasnovi in debelih opečnih zidovih z majhnimi okni. Mlin je vodo dobival iz Krke, saj je poleg mlina bil speljan vodni jarek. EŠD: 18237
Kerecov vodnjak	Šalovci	Vodnjak na čigo iz prve četrtine 20. stoletja je globok deset metrov. Del vodnjaka pod zemljo je v celoti grajen iz opek. Zunanji del je lesen. EŠD: 18308
Domačija Rotenci	Šalovci	Domačija iz prve četrtine 20. stoletja obsega pritlično stanovanjsko hišo s fasadno profilacijo in dvokapno streho ter skedenj in hlev, pokrita z opečno dvokapnico. EŠD: 18037
Hiša Šalovci 112	Šalovci	Nekdanjo gostilno z dokaj bogato fasadno profilacijo na čelni strani pokriva dvokapna streha, krita z eternitom. EŠD: 18043
Arheološko območje ob Peskovskem potoku	Šalovci	Območje povečanega arheološkega potenciala glede na odkrito plast z odlomkom rimskodobne lončenine (testno sondiranje 2010). EŠD: 29506
Žido-Lenaršičev mlin	Markovci	Poleg mlinskega kamna, valjčnega mehanizma in pogona na vodno kolo ima še edinstven pogon – motor na lesni plin holec gas. Je edini tak motor v Sloveniji, ki še deluje. Po dogovoru z lastnikom mlina ga lahko za obiskovalce tudi požene. Obiskovalci lahko tu kupijo tudi moko, različne žitarice in še nekatere pridelke. EŠD: 11052

Cerkev Marijinega obiskanja	Markovci	Je stala že verjetno v srednjem veku. O njenem nastanku kroži legenda, ki pravi, da so cerkev najprej hoteli sezidati v Čepincih na hribu z imenom Veliki vrh. Zgodilo pa se je, da je neznana deklica z dolgimi lasmi ponoči z vozom z dvema voloma gradbeni material zvozila na mesto, kjer stoji sedanja markovska cerkev. Ko so jo pazniki spraševali, zakaj to dela, jim je brez odgovora izginila izpred oči. Po tem so tedanji kristjani sklepali, da je bila to »sama blažena devica Marija«, ki je želela cerkev na mestu, kamor je vozila vse potrebno za gradnjo. EŠD: 3168
Cerkev sv. Nikolaja	Dolenci	Prvič se omenja leta 1331. Drugo cerkev je dal leta 1543 zgraditi grof Nikolaj Malakoczi. O njenem nastanku pravi legenda, da jo je dal zgraditi v zahvalo, ker se mu je pred krdelom divjih svinj uspelo rešiti na drevo. Na mesto, kjer je raslo drevo, naj bi dal zgraditi cerkev. Približno v letih 1591-1671 je začasno prešla iz katoliške pod protestantsko upravo. Leta 1698 je bila cerkvena stavba močno uničena, potem so jo prekrili s skodlami in ravno stropali. Leta 1776 jo je obnovila vdova Leopolda Nadasdyja, dotedanjo srednjeveško ladjo so nadomestili z baročno, postavili so zvonik, barokizirali prezbiterij, vsa notranjost je dobila enotni obok. Notranjost cerkve je poslikana s freskami, ki so delo mojstra Branka Duha. V glavnem oltarju je dragocena plastika madžarskega izvora iz leta 1770. Župnišče je bilo na novo pozidano leta 1826 s pomočjo grofovske družine Nadasdy. EŠD: 2948
Domačija Dolenci 12	Dolenci	Domačijo sestavljajo zidana stanovanjska hiša s členjeno fasado, letnica zidave 1894, gospodarsko poslopje ter dvoje novejših lesenih gospodarskih objektov. EŠD: 6834
Domačija Vajdenovi	Dolenci	Večja domačija iz prve četrtine 20. stoletja obsega stanovanjsko hišo, pokrito z opečno dvokapnico, hlev, koruznjak, studenec in čebelnjak. ESD: 18246
Križ	Dolenci	Križ je razdeljen na bazo z posvetilom v prekmurskem narečju in letnico nastanka 1937, osrednji del s šilasto zaključeno nišo s plastiko Marije in razpelom na vrhu, ki ga flankirata angela. EŠD: 27549
Nemeški križ	Dolenci	Križ je razdeljen na bazo z napisom v prekmurskem narečju in letnico nastanka 1937, osrednji del z nišo, v kateri je plastika Marije in razpelom na vrhu. EŠD: 27550
Gomilno grobišče Sočina graba	Dolenci	Skupina petih nepoškodovanih, verjetno rimskodobnih gomil. Premeri gomil so od 12 do 20 m, višine pa od 1 do 2,5 m. EŠD: 17086
Zvonik	Budinci	Preprosto oblikovan nadstropni zidani vaški zvonik iz prve polovice 20. stoletja pokriva opečna štirikapnica. EŠD: 17200
Domačija Balajžnovi	Čepinci	Domačijo v obliki črke L, iz prve četrtine 20. stoletja, sestavljajo stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje pod isto streho, krito z opečno dvokapnico. Primer cimprane hiše, značilne za to območje. EŠD: 18247
Eneolitska naselbina	Čepinci	Površinske najdbe dokazujejo eneolitsko naselbino. Potrebna dodatna raziskovanja za ugotovitev razprostranjenosti in strukture naselbine. ESD: 6753
Gomila Pašnik	Čepinci	Gomila leži severno od vasi, na travniku z ledinskim imenom Pašnik. Ohranjena gomila z višino 0,5 m in premerom 6 m. EŠD: 6779
Križ	Čepinci	Križ, obdan s kovano ograjo je razdeljen na bazo z napisom v prekmurskem narečju in letnico nastanka 1907, osrednji del z reliefom Marije in razpelom na vrhu. EŠD: 28028
Ambient ob evangeličanski cerkvi	Domanjševci	Ambient sestavljajo cerkev sv. Nikolaja (1901-1902), župnišče iz leta 1929 (na mestu starega župnišča iz leta 1874), nekdanja šola iz leta 1871 in gospodarska poslopja. EŠD: 18373

Čahukov mlin	Domanjševci	Kmečki, delno lesen in delno zidan potočni mlin, grajen v nizu z gospodarskim poslopjem. Ohranjeno ima še vodno kolo, rake in zapornico. Mlin je iz 19. stol., lesen mehanizem je bil obnovljen 1921. EŠD: 6845
Domačija Balerovi	Domanjševci	Domačijo iz prve četrtine 20. stoletja sestavljajo stanovanjska hiša s fasadno profilacijo, hlev, svinjak in vodnjak. EŠD: 17840
Evangeličanska cerkev	Domanjševci	Se nahaja nedaleč vstran od cerkve sv. Martina. Zgrajena je bila v neoromanskem slogu leta 1902 po načrtih arhitekta Alojza Klerberja. Evangeličanska županja je obstajala že pred zgraditvijo cerkve, in sicer od leta 1871. Ker so prebivalci Domanjševci po večini evangeličanske veroizpovedi, so zgradili zelo veliko cerkev, ki sprejme do 1.000 ljudi. EŠD: 4147
Jankočina hiša	Domanjševci	Pritlično hišo iz leta 1926, z zanimivo fasadno profilacijo na čelni strani, pokriva eternitna štirikapna streha. EŠD: 18038
Vaški zvonik	Domanjševci	Zvonik je izdelan v preprosti leseni konstrukciji, iz tesanih brun. Prekriva ga majhna dvokapna pločevinasta strešica. Zvonik je v osnovi iz prve četrtine 20. stoletja. EŠD: 6847
Žlebičev mlin	Domanjševci	Dobro je ohranjen tudi Zlebičev mlin v Domanjševcih. Postavljen je bil v začetku 20. stoletja. Gre za leseni in delno zidani kmečki mlin, kjer so ohranjeni še mlinski kamen in kolo, ter mehanizem. EŠD: 6844
Gomilno grobišče	Domanjševci	Štirinajst, večinoma nepoškodovanih gomil iz neznanega časa. Višine gomil so od 0,5 do 4 m, premeri pa od 8 do 20 m. EŠD: 6765
Pokopališka cerkev sv. Martina	Domanjševci	Je najstarejši ohranjeni sakralni spomenik v Prekmurju. Nastala je v letih 1230-1240, čeprav je prvotna cerkev prvič omenjena že leta 1208, zato zgodovinarji domnevajo, da je sedanja že druga na istem mestu. Nепreverjeni viri pričajo, da je na tem območju nekoč stal dominikanski samostan z latinsko šolo, ki naj bi jo obiskovali otroci premožnih staršev. Opečna romanska kapela je danes uporabljena kot pokopališka cerkev. EŠD: 119